

Počet ukončených „neschopenek“ stoupl o 7 %, průměrná délka stonání klesla

Praha 23. 2. 2018

Téměř 1,7 milionu ukončených případů dočasných pracovních neschopností evidovala od ledna do konce roku 2017 Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ). Průměrná délka trvání jednoho případu pracovní neschopnosti ve srovnání s rokem 2016 naopak klesla, a to o skoro jeden den. V loňském roce lidé prostonali v průměru cca 41 dnů. Na nemocenském, které je mandatorním výdajem státu, vyplatila ČSSZ přes 18 miliard Kč.

Nejčastěji stonali lidé ve věkové kategorii 40-49 let (414 282 případů), přičemž ženy převažovaly nad muži. Naopak v další věkové skupině 20-29 let s druhým nejvyšším počtem ukončených DPN (394 431) stonali častěji muži. V počtu prostonaných dnů ovšem pomyslné první místo obsadila věková kategorie 50-59 let.

Nemocenské se vyplácí až od 15. dne trvání „neschopenky“

V prvních dvou týdnech trvání dočasné pracovní neschopnosti vyplácí zaměstnavatel náhradu mzdy. Ta je vyplácena za pracovní dny a nenáleží za první tři dny dočasné pracovní neschopnosti (tzv. karenční doba). Od 15. dne trvání pracovní neschopnosti vyplácí nemocenské okresní správa sociálního zabezpečení (OSSZ), a to za kalendářní dny (tj. včetně víkendů a svátků).

Lhůta pro výplatu nemocenského

Zákon nestanoví pro výplatu nemocenského určitý termín v měsíci. Nemocenské, stejně jako ostatní dávky nemocenského pojištění, se podle zákona o nemocenském pojištění vyplácí zpětně ve lhůtě nejpozději do jednoho měsíce následujícího po dni, kdy byly OSSZ doručeny všechny potřebné a správně vyplněné doklady pro nárok na výplatu dávky. Za loňský rok OSSZ zpracovaly bezmála 3,4 milionu dávek a v zákonné lhůtě je vyplatily, z toho 82 % ve lhůtě do 10 dnů.

Déletrvající dočasná pracovní neschopnost a tzv. lístek na peníze

„Lístek na peníze“ (přesněji Potvrzení o trvání dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény) vystavuje ošetřující lékař alespoň jednou měsíčně, aby lidé v pracovní neschopnosti měli zajištěn určitý pravidelný měsíční příjem do doby jejího ukončení. Toto potvrzení lze vystavit k jakémukoli dni v kalendářním měsíci. Výjimkou jsou případy, kdy je nařízena exekuce nebo insolvence. Srážky z nemocenského se ze zákona provádějí z dávky za celý kalendářní měsíc. Proto lidem, kteří jsou z důvodu vážné nemoci či náročné léčby v dočasné pracovní neschopnosti i několik měsíců a mají na svůj příjem nařízenou exekuci nebo jsou v insolvenci, lze doporučit, aby si „lístek na peníze“ nechali od lékaře vystavit vždy k poslednímu dni v měsíci.

Potřebné doklady

Zaměstnanec předává svému zaměstnavateli příslušný díl tzv. neschopenky, zaměstnavatel pak odevzdává doklady potřebné pro výpočet a výplatu nemocenského příslušné OSSZ, přičemž je povinen učinit tak ze zákona neprodleně. Které doklady to jsou? Rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti – Žádost o nemocenské a Rozhodnutí o ukončení dočasné pracovní neschopnosti, dále Příloha k žádosti o dávku nemocenského pojištění a v případě déletrvající dočasné pracovní neschopnosti výše zmíněný tzv. lístek na peníze. Předá-li zaměstnavatel doklady se zpožděním nebo nesprávně či nedostatečně vyplněné, způsobuje zpoždění výplaty dávky svému zaměstnanci.

Výše nemocenského

Nemocenské se zjednodušeně řečeno vypočítává z průměrného denního výdělku, který se nejprve stanoveným způsobem redukuje. Od 1. 1. 2018 činí výše nemocenského od 15. dne do 30. dne trvání

dočasné pracovní neschopnosti 60 % redukovaneho denního vyměřovacího základu, od 31. do 60. dne je sazba ve výši 66 % a od 61. dne se zvyšuje na 72 %. Kalkulačka pro výpočet orientační výše dávky je k dispozici na webu ministerstva práce a sociálních věcí: www.mpsv.cz/cs/11580.

Tabulka: **Základní ukazatele dočasné pracovní neschopnosti k 31. 12. 2017 podle krajů**

Kraj	Počet ukončených případů DPN	Počet prostonaných dnů	Průměrná délka trvání jednoho případu DPN
Hl. m. Praha	190 654	6 029 855	31,63
Jihočeský	110 186	4 864 852	44,15
Jihomoravský	182 057	7 889 914	43,34
Karlovarský	47 572	1 798 432	37,80
Královéhradecký	96 266	3 815 507	39,64
Liberecký	78 971	3 065 706	38,82
Moravskoslezský	184 596	9 158 632	49,61
Olomoucký	102 326	4 644 694	45,39
Pardubický	87 418	3 603 301	41,22
Plzeňský	112 017	4 258 523	38,02
Středočeský	193 348	7 268 028	37,59
Ústecký	133 931	5 268 004	39,33
Vysočina	83 609	3 674 655	43,95
Zlínský	91 800	4 598 425	50,09
Celkem ČR	1 694 751	69 938 528	41,27

Zdroj: ČSSZ

Počty ukončených případů dočasné pracovní neschopnosti dle krajů a délky trvání (vč. přepočtu na 100 000 obyvatel) jsou v časové řadě k dispozici na www.cssz.cz v sekci [Statistiky](#).